

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

BASME

Editura Herra

Crăiasa Zăpezii.....	5
Soldăţelul de plumb.....	37
Degeţica.....	43
Tovarăşul de drum.....	57
Cufărul zburător.....	82
Casa cea veche.....	90
Domniţa şi bobul de mazăre.....	99
Povestea unui gât de sticlă.....	101
Hainele cele noi ale împăratului.....	113
Klaus cel mare şi Klaus cel mic.....	120
O poveste din ţara nisipului.....	137
Piatra înţelepciunii.....	172
Răţuşca cea urâtă.....	189
Fetiţa cu chibrituri.....	203
Porcarul şi fata de împărat.....	207
Privighetoarea.....	214
Ce povestea bătrâna Jana.....	227
Mormântul copilului.....	245
Berzele.....	251
Grădina raiului.....	258
Lebedele.....	276
Fata din soc.....	297
Mica sirenă.....	305
Fabula se referă şi la tine.....	327
Cutia cu iască.....	329
Talismanul.....	337
Spiriduşul trandafirilor.....	340
Acul de cârpit.....	345
Prinţul cel rău.....	349
Mingea şi titirezul.....	352

Pantofiorii roșii.....	355
Păstorița și coșarul.....	361
Săritorii.....	366
Cât se poate de adevărat!.....	369
Picătura de apă.....	372
Peste o mie de ani.....	374
O familie fericită.....	377
Zâna de la cârnățar.....	381
Gulerul.....	385
Pușculița.....	388
Hans-cel-Prostănac.....	391
Două bătătoare.....	396
Supă dintr-un cârlig de cârnați.....	398
Cocoșul și girueta.....	411
Fata care a călcat pe pâine.....	414
Gândacul de gunoi.....	423
Pana și călimara.....	431
Omul de zăpadă.....	434
Fluturile.....	439
Tata face întotdeauna bine ceea ce face.....	442
Melcul și tufa de trandafiri.....	447
În curtea rațelor.....	450
Ceainicul.....	456
Grădinarul, stăpânul și stăpâna.....	458
Lumânările.....	465
Cheia de la poartă.....	468
Lucrul cel mai de necrezut.....	480
Puricele și profesorul.....	485
Moș Ene.....	490
Florile micuței Ida.....	502

Crăiasa zăpezii

Oglinda și cioburile ei

Într-o zi, Dracul era în toane bune. De ce? Fiindcă mântuise de făcut o oglindă, pe care tot el o descântase așa: „Să nu se vadă nicio dată întrânsa binele și frumosul; să se arate, dimpotrivă, numai ce este rău și neplăcut – și nu numai cât este, ci însutit și înmiit! În felul acesta, cele mai frumoase priveliști păreau niște nimicuri, iar oamenii cei mai buni și cei mai cinstiți, niște monștri.

Unii se oglindeau pe dos, cu picioarele în sus și cu capul în jos, alții nici nu mai aveau trup, atât erau de subțiați. Chipurile erau strâmbe, de nerecunoscut. Un singur pistrui părea că se întinde ca o peltea pe obraz, cuprinzând și nasul și obrazii.

— Știi că-mi place? spunea Dracul privind-și opera.

Dacă un gând cuminte și pios scăpăra prin mintea omului, oglinda se încrețea și tremura. Diavolul, încântat, râdea și făcea haz de născocirea lui. Drăcușorii care veneau la școala lui, fiindcă era profesor de îndrăcire, alergară să împrăstie zvonul în lume ca o minune nemaiauzită, nemaipomenită, nemaigândită, în sfârșit se săvârșise: că numai de aici încolo se putea ști cu adevărat ce înseamnă lumea și oamenii dintrânsa. Alergară pământul în lung și în lat cu vestita oglindă și, în scurtă vreme, n-a mai rămas un singur om care să nu se fi văzut în oglindă schimonosit.

Mai pe urmă, au îndrăznit să zboare și mai departe, spre cer, să-și bată joc de îngeri, ba chiar de Dumnezeu și, cu cât urcau și se apropiau de înălțimile cerului, cu atât oglinda se zbârcea și tremura, din pricina lucrurilor sfinte care se răsfrângeau întrânsa. Și nici că se lăsau. Tot mai sus urcau, tot mai aproape de îngeri și de Dumnezeu.

Numai că deodată oglinda prinse a se cutremura atât de tare, încât scăpă din mâinile nerușinaților de draci, căzu jos și se făcu țandări. Erau mii și milioane de cioburi, și câte cioburi, atâtea nenorociri pe lume. Sfărâmăturile de oglindă erau mărunte ca nisipul. Vântul le luă și le împrăstie în întreaga lume. Multora le-a vârat praf în ochi, unde, odată intrat, acolo rămânea, așa că ei vedeau totul urât, rău și pe de-a-ntoarselea.

Nu mai aveau ochi să vadă decât păcatul oricărei ființe și cursul tuturor lucrurilor, căci fiecare ciob de oglindă avea aceeași putere ca și oglinda întreagă. Nenorocirea cea mare însă a fost că unele bucățele au pătruns tocmai în inima unora, făcând-o rece și nesimțitoare ca gheața. Unele cioburi au fost întrebuințate la ochene. Cei răi își făceau chiar și ochelari, ca să arate că ei văd bine și că știu să aleagă lucrurile. Când își puneau ochelarii pe nas, râdeau și rânjeau, întocmai ca Dracul când se privea în oglinda lui.

Și vântul împrăștia mereu praful de oglindă.

Un băiețel și o fetiță

Într-un oraș mare sunt atât de multe case, atâta lume, încât nu toți oamenii își pot îngădui să aibă fiecare grădina lui. Cei mai mulți se mulțumesc să așeze la fereastră câteva glastre cu flori. Doi copii de oameni nevoiași și-au bătut capul cum să aibă ceva mai mult decât o glastră cu flori: aproape o grădiniță. Părinții lor locuiau pe o stradă foarte îngustă, în două mansarde, așezate față în față. Streșinile celor două case aproape că se atingeau, așa că, fără nici o primejdie, se putea trece de pe una pe cealaltă.

respect. În fața fiecărei ferestre se afla câte o ladă plină cu pământ, în care creșteau câte un trandafir, iar la umbra lui răsăreau în voie pătrunjel, mărar, cimbru și leuștean. Părinții s-au gândit să pună lăzile în așa fel încât să unească cele două mansarde. Copiii nu mai puteau de bucurie când se jucau sub trandafiri, iubindu-se mai mult decât dacă ar fi fost frate și soră.

În vreme de iarnă, joaca lor se întrerupea. Geamurile erau de cele mai multe ori înghețate, iar pe cercevele se așeza un strat de zăpadă. Atunci copiii încălzeau la sobă câte un gologan și, lipindu-l de geam, topeau gheața pe locul lui, rămânând ca un ochi rotund, prin care se vedeau unul pe altul.

Pe băiat îl chema Key, iar pe fetiță, Gerda.

Vara, dintr-o singură săritură treceau de la unul la altul. Iarna însă îi silea în schimb să coboare întâi un rând de scări, ca apoi să urce altele.

Odată ningeă strașnic.

— Au început să roiască albinele albe! zise bunica.

— Au și ele o regină? întrebă Key, care știa că albinele adevărate au întotdeauna o crăiasă.

— De bună seamă! răspunse bunica. Uite-o, cea care zboară pe colo, pe unde stau ele grămadă. E cea mai mare dintre toate. Nici-odată nu se astâmpără. Acum o vezi pe pământ, acum țâșnește tocmai în nori. În nopțile de iarnă, ea este aceea care cutreieră străzile și se uită prin ferestre, înghețând geamurile și acoperindu-le cu flori stranii.

— Da, da, și noi am văzut! ziseră copiii într-un glas, incredințați că tot ce spunea bunica era adevărat.

— Dar, oare, Crăiasa Zăpezilor poate să intre și aici? întrebă fetița.

— Să poștească — zise Key — că o pun pe sobă și o topesc îndată.

Bunica îi netezi părul și începu a le spune povești.

În seara aceea, micuțul Key se dezbrăcase, fiind gata să se culce. A pus un scaun lângă fereastră, s-a suit pe el și a început să se uite pe fereastră.

Câțiva fulgi de zăpadă cădeau alene și unul din ei, cel mai mare, s-a așezat pe marginea lădiței de flori. Și cum s-a așezat acolo, a început să crească, să crească, până s-a prefăcut într-o fetiță mai mare decât Gerda, îmbrăcată în tul alb și înstelat, brodat cu fulgi de zăpadă. Era frumoasă, grațioasă, dar toată numai gheață. Cu toate acestea, era vie; ochii ei luminau ca luceferii în nopțile de iarnă și nu se mai astâmpărau.

S-a întors cu fața spre fereastră și a făcut un semn cu mâna. La început, băiețelul s-a speriat și a sărit jos de pe scaun. Afară s-a auzit un zgomot mare, ca și cum ar fi trecut o pasăre pe la fereastră, atingând geamul cu aripa ei.

A doua zi a fost cea mai frumoasă promoroacă.

După un timp, a venit primăvara; soarele era cald, verdeața încolțea, rândunelele își făcură cuiburi, ferestrele se deschiseră și cei doi copii s-au găsit iar alături, în grădinița lor de pe casă. Și cât de frumos au înflorit atunci trandafirii!

Fetița învățase pe de rost o poezie în care era vorba despre trandafiri și, când o spunea, se gândea la trandafirii din grădinița ei. I-a spus-o și lui Key, au învățat amândoi s-o cânte, iar glasurile lor se uneau într-un ton:

*Ce frumoși sunt trandafirii,
Și cad pradă ofilirii!
Traiul nostru e mai bun,
Că-nflorim și la Crăciun.*

Și copiii sărutară florile, bucurându-se de lumina soarelui, la umbra trandafirilor încărcăți de flori.